

ECOLOGISCH ONDERZOEK
T.P.V.
N219 ('S GRAVENWEG) TE
NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

Opdrachtgever: DHV B.V.
Plaats: Den Haag

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Plaats: Berkel en Rodenrijs

Projectcode: DHNI111330

Verantwoording	Versie	Definitief
	Datum	13 maart 2012
Projectleider	Dhr. M.P.M. Verkade BSc	
Bedrijfsleider	Dhr. ing. A.A. Heijboer	

I N H O U D S O P G A V E

COLOFON.....	3
1. INLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING.....	4
1.3 DESKUNDIGHEID	4
1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	5
1.5 KWALITEITSBORGING.....	5
1.6 VERANTWOORDING	5
2. BESTUURLIJKE EN WETTELIJKE KADERS NATUURBESCHERMING	6
2.1 WETGEVING EN KADERS ALGEMEEN	6
2.2 GEBIEDSBESCHERMING	6
2.3 SOORTBESCHERMING.....	6
2.4 ZORGPLICHT	7
2.5 RODE LIJSTEN	7
3. VOORGENOMEN ONTWIKKELING	8
3.1 HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED	8
3.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE PLANGEBIED	9
3.3 VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN T.B.V. TOEKOMSTIGE SITUATIE	9
4. ONDERZOEK NATUURWAARDEN	10
4.1 BUREAUSTUDIE	10
4.2 VELDBEZOEK	10
4.3 TOETSING.....	11
5. RESULTATEN	12
5.1 NATUURGEBIEDEN MET EEN BESCHERMDE STATUS VOLGENS NATUURBESCHERMINGSWET 1998	12
5.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	12
5.3 FLORA EN FAUNA.....	13
6. EFFECTENBEOORDELING VOORGENOMEN ONTWIKKELING	16
6.1 INLEIDING EFFECTENBEOORDELING	16
6.2 MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE GEBIEDEN.....	16
6.3 MOGELIJKE EFFECTEN OP FLORA EN FAUNA	16
7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	19
7.1 CONCLUSIES.....	19
7.2 AANBEVELINGEN	20
REFERENTIELIJST	21

BIJLAGEN:

1. LOKALE SITUATIEKAART PLANGEBIED
2. FOTO'S TER PLAATSE
3. TEKENING INRICHTING
4. MONSTERPUNTEN VISSSEN, AMFIEBIEËN EN SCHIJFHORENS

COLOFON

Titel:	Ecologisch onderzoek t.p.v. N219 te Nieuwerkerk aan den IJssel	
Projectcode:	DHNI111330	
Uitgifte rapport:	13 maart 2012	
Status:	Definitief	
Versie:	2.0	
Opdrachtgever:	DHV B.V. Infra Engineering Den Haag De heer R. Kramer Postbus 93059 2509 AB DEN HAAG	
Adviesbureaus:	VanderHelm Milieubeheer B.V. Nobelsingel 2 2652 XA BERKEL EN RODENRIJS Telefoon: (010) 249 24 60 Fax: (010) 249 24 70 E-mail: hmb@vdhelm.nl Internet: www.vdhelm.nl	
Foto's:	F.V. van der Lans	
Auteur(s):	De heer drs. F.V. van der Lans <i>Adviseur Ecologie</i>	De heer M.P.M. Verkade BSc <i>Projectleider Ecologie</i>
Kwaliteitscontrole en vrijgave:	De heer ing. A.A. Heijboer <i>Bedrijfsleider</i>	
Wijze van citeren:	Lans, F.V. van der & Verkade, M.P.M., 2012. <i>Ecologisch onderzoek t.p.v. N219 te Nieuwerkerk aan den IJssel</i> . VanderHelm Milieubeheer B.V. Berkel en Rodenrijs	

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van de heer R. Kramer, namens DHV BV Infra Engineering Den Haag, opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologisch onderzoek ter plaatse van de N219 te Nieuwerkerk aan den IJssel.

1.1 AANLEIDING

Aanleiding tot dit ecologisch onderzoek zijn de geplande werkzaamheden binnen het plangebied die mogelijk een nadelige invloed hebben op aanwezige beschermde habitats en beschermde soorten flora en fauna. Vanwege de mogelijk negatieve invloed van het voorgenomen plan op de aanwezige natuur (beschermde habitats, natuurdoelen en flora en fauna) wordt de initiatiefnemer van het project gehouden aan de vigerende natuurbeschermingswetgeving (Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora en faunawet) en natuurbeleid: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Natuurbeschermingswet 1998 verplicht de initiatiefnemer om de natuurwaarden binnen het gebied in kaart te brengen. De Flora- en faunawet verplicht de initiatiefnemer om te onderzoeken of aanwezige beschermde planten- en diersoorten (flora en fauna) nadelig worden beïnvloed door de werkzaamheden. Binnen het ruimtelijk beleid, waarvoor de Wet ruimtelijke ordening het kader vormt, dient ook met de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur rekening te worden gehouden en in het ruimtelijk besluitvormingsproces te worden afgewogen.

1.2 DOELSTELLING

Doel van het ecologisch onderzoek is meerledig, namelijk:

- vaststellen of beschermde habitats in of nabij het plangebied voorkomen;
- vaststellen of het plangebied in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur ligt;
- vaststellen of beschermde flora en fauna in het plangebied voorkomen;
- vaststellen of geschikt habitat / biotoop aanwezig is voor beschermde soorten. Hieruit kan worden vastgesteld of beschermde soorten in het plangebied verwacht worden en of deze schade zullen ondervinden van de werkzaamheden;
- vaststellen of, op basis van het ecologisch onderzoek, in overleg moet worden getreden met het bevoegd gezag, en of vergunningen dan wel ontheffingen noodzakelijk zijn, en of aanvullend ecologisch onderzoek eventueel nodig is.

1.3 DESKUNDIGHEID

De medewerkers van VanderHelm Milieubeheer B.V. voldoen aan tenminste één van de door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie genoemde voorwaarden en zijn daarmee te kwalificeren als deskundige, zie box 1. De werkzaamheden zijn dan ook door een deskundige uitgevoerd.

Box 1: Deskundigheid volgens Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

Weliswaar wordt naar een zo groot mogelijke representativiteit van het onderzoek gestreefd, maar men dient er rekening mee te houden dat het onderzoek een ecologisch onderzoek betreft naar de aanwezige beschermde habitats en beschermde flora en fauna en gebaseerd is op een bureaustudie en een éénmalig locatiebezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het plangebied zou een inventarisatie over een langere periode moeten worden uitgevoerd.

1.5 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd zijn dan ook gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is door Lloyd's Register Quality Assurance gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

1.6 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. BESTUURLIJKE EN WETTELIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

2.1 WETGEVING EN KADERS ALGEMEEN

De wettelijke en bestuurlijke kaders die op dit ecologisch onderzoek van toepassing (kunnen) zijn, liggen vooral op het vlak van natuurbescherming en ruimtelijke ordening. De wet- en regelgeving die in dit hoofdstuk (kort) wordt behandeld is:

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- Flora- en faunawet;
- Rode Lijsten.

In Nederland loopt de bescherming van natuur via twee sporen. Enerzijds is er bescherming van natuurgebieden (gebiedsbescherming). Anderzijds is er de bescherming van flora en fauna (soortbescherming). Beide beschermingsregimes worden hieronder toegelicht.

2.2 GEBIEDSBESCHERMING

2.2.1 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

De gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Onder deze bescherming vallen de volgende gebiedsoorten: Natura 2000-gebieden (dit zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn). Beschermde Natuurmonumenten en gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands), worden ook beschermd op basis van de Natuurbeschermingswet 1998.

2.2.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau, en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het 'Nee, tenzij'-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

2.3 SOORTBESCHERMING

Bescherming van kwetsbare en zeldzame soorten flora en fauna is geregeld in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. Daarbij is het niet van belang of dat specifieke gebied ook wettelijk beschermd wordt. Binnen de Flora- en faunawet geldt een beschermingsregime dat uitgaat van drie klassen (ingedeeld in tabellen) en daarnaast vogels als aparte categorie. Afhankelijk van de status van een soort moet bij de aantasting van exemplaren bij plannen, projecten of activiteiten een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Bescherming van licht naar zwaar is als volgt:

2.3.1 TABEL 1-SOORTEN

Middels de vrijstellingsregeling (AMvB art. 75) wordt in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend voor Tabel 1-soorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Echter voor deze soorten blijft de algemene zorgplicht van kracht.

2.3.2 TABEL 2-SOORTEN

Voor de Tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) goedgekeurde gedragscode of met een ontheffing. Indien aanwezige Tabel 2-soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

2.3.3 VOGELS

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorg dragen dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen gegarandeerd wordt. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

2.3.4 TABEL 3-SOORTEN

Voor de Tabel 3-soorten dient in het geval van ruimtelijke ontwikkeling gewerkt te worden onder een ontheffing. Bij werkzaamheden die vallen onder beheer & onderhoud en beheer & gebruik kan ook met een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gewerkt worden. Indien aanwezige Tabel 3 soorten geen hinder ondervinden of niet in hun voortbestaan bedreigd worden door de werkzaamheden kan zonder een ontheffing gewerkt worden.

Indien er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig. Om er zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van de opgestelde mitigerende maatregelen een ontheffing bij het Ministerie van EL&I worden aangevraagd. Indien het Ministerie van EL&I akkoord gaat met de mitigerende maatregelen, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn en ingevolge artikel 75, vijfde lid, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten (zogenaamde tabel 3-soorten). Ontheffing kan worden verleend, indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

2.4 ZORGPLICHT

Naast de regelingen omtrent (streng) beschermde soorten, is in de Flora- en faunawet ook een (algehele) zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt te allen tijde en voor alle flora en fauna, ongeacht eventuele beschermingsstatus en verkregen ontheffingen. De zorgplicht stelt dat 'iedereen, indien redelijkerwijs mogelijk, voldoende zorg in acht moet nemen voor alle flora en fauna en hun leefomgeving'.

2.5 RODE LIJSTEN

Op grond van het Besluit houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna (Minister van LNV, 2004 en 2009) zijn verdwenen, ernstig bedreigde, bedreigde, kwetsbare en gevoelige dier- en plantensoorten opgenomen in een nationale Rode Lijst. Aan deze soorten moet volgens het besluit bijzondere aandacht worden besteed voor wat betreft de instandhouding. De Rode Lijst geeft de soorten van de lijst dus geen afzonderlijke juridische beschermingsstatus, maar geeft wel aan dat er in het (soorten)beleid rekening gehouden moet worden met de instandhouding van de betreffende soorten. Wanneer er op provinciaal niveau beleid ten aanzien van bepaalde Rode Lijstsoorten is vastgesteld, dan dient dit beleid als afwegingskader in de besluitvorming rond plannen die in gaan tegen dit beleid.

Op dit moment geldt in de provincie Zuid-Holland in principe het compensatiebeginsel en dient schade toegebracht aan Rode Lijstsoorten te worden gecompenseerd. In de praktijk wordt momenteel geen invulsel gegeven aan het compensatiebeleid, uitzondering hierop vormen weidevogelgebieden.

3. VOORGENOMEN ONTWIKKELING

3.1 HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED

Het plangebied betreft een deel van de provinciale weg de N219, namelijk: van de rotonde bij de 's Gravenweg tot en met de kruising met de Kerklaan te Nieuwerkerk aan den IJssel. De berm en van de N219 en enkele (delen van) watergangen horen bij het plangebied. Naast de rotonde van de 's Gravenweg staan momenteel drie schietwilgen (zie foto 6 in bijlage 2), deze bomen zullen in de toekomst gekapt worden. De knotbomen zijn hooguit vijf jaar oud en hebben nog geen knot ontwikkeld waarin zich holen kunnen bevinden. Het is onduidelijk of de knotbomen gerooid dienen te worden, ze staan buiten de toekomstige grenzen van asfalt en water. Anders dan deze knotwilgen staan er geen bomen in het projectgebied. Op een later moment is door een wijziging het plangebied uitgebreid tot enkele honderden meters ten westen van de rotonde en honderd meter ten oosten van de Kerklaan. De N219 is een belangrijke verkeersader, die zorgt voor de ontsluiting van Nieuwerkerk aan den IJssel en Capelle aan den IJssel. Het plangebied maakt deel uit van kilometerhok: X: 101 / Y: 440 en X: 102 / Y: 441 (Rijksdriehoekscoördinaten).

Afbeelding 1: Ligging plangebied (Bron: GoogleMaps)

3.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE PLANGEBIED

De N219 zal in verband met de reconstructie verbreed worden. Ter plaatse van het plangebied zijn momenteel lichtmasten aanwezig met een hoogte van 10 meter. In de lichtarmaturen zijn SON lampen aanwezig die een oranje/geel licht afgeven. Na de wegreconstructie neemt het aantal lichtarmaturen toe met drie en worden de huidige SON lampen vervangen door SON-T lampen, laatstgenoemde lampen geven een oranje/geel licht af. De huidige lichtmasthoogte van 10 meter blijft in de toekomstige situatie gehandhaafd. Om het energieverbruik te minimaliseren wordt gebruikt gemaakt van dimbare verlichting, in de rustige nachtelijke uren wordt de lichtintensiteit sterk verminderd.

3.3 VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN T.B.V. TOEKOMSTIGE SITUATIE

De geplande werkzaamheden bestaan uit het dempen van (delen van) watergangen, het vergraven van de berm en het realiseren van een aantal nieuwe lichtmasten.

4. ONDERZOEK NATUURWAARDEN

4.1 BUREAUSTUDIE

Ten einde inzicht te verkrijgen of het plangebied in of nabij een beschermd natuurgebied zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998 ligt, is een bureaustudie uitgevoerd, waarbij verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, internetbronnen enzovoort zijn geraadpleegd. Tevens is met behulp van de bureaustudie een inschatting gemaakt welke (beschermd) soorten ter plaatse van het plangebied te verwachten zijn.

4.1.1 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Voor de bureaustudie is onder andere gebruik gemaakt van de kaartenmachine van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en van de provincie Zuid-Holland.

4.1.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Voor de bureaustudie is onder andere gebruik gemaakt van de kaartenmachine van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en van de provincie Zuid-Holland.

4.1.3 FLORA EN FAUNA

Voor de bureaustudie is van diverse bronnen gebruik gemaakt, namelijk:

Verspreidingsatlassen

De informatie uit verspreidingsatlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok (5 x 5 km) weergegeven. Hierdoor kunnen deze gegevens voor het plangebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst.

Internet

Op de site www.waarneming.nl worden waarnemingen van natuurliefhebbers van Nederlandse flora en fauna verzameld. Er zijn waarnemingen doorgegeven van enkele algemene vogelsoorten die betrekking hebben op het plangebied.

Voorgaande onderzoeken

Er zijn geen voorgaande onderzoeken bekend.

4.2 VELDBEZOEK

4.2.1 ALGEMEEN

Het veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre de soorten, waarvan op voorhand wordt aangenomen dat deze aanwezig zijn, ook daadwerkelijk aanwezig zijn. Tevens is een algemene beoordeling gemaakt ten aanzien van de geschiktheid van het plangebied en, indien van betekenis, de direct aanliggende terreinen als leefgebied voor de diverse beschermde soorten en soortengroepen. Voor de algemene beoordeling is gelet op biotoopkenmerken. Het veldbezoek is uitgevoerd door een deskundige van VanderHelm Milieubeheer B.V.

Navolgend wordt per soortgroep de gehanteerde methodiek weergegeven.

4.2.2 FLORA

Bij het ecologisch onderzoek van de flora is vooral gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten onder de Flora- en faunawet.

4.2.3 AMFIBIEËN

Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen met een RAVON standaardnet¹ steekproefsgewijs bemonsterd op amfibieën. Voor wat betreft de onderzochte watergangen wordt dit gezien als een betrouwbare steekproef voor het gehele plangebied. In bijlage 4 zijn de monsterpunten weergegeven op een plattegrond. Tevens is gedurende het veldbezoek, naast het voorkomen van individuen, gelet op (potentiële) voortplantings- en overwinteringsplaatsen.

1 Een RAVON standaardnet is 55 x 70 cm groot en 60 cm diep, met een steel van 2 meter (totale lengte 255 cm). Het netmateriaal is zeer sterk en heeft een maaswijdte van 3 mm.

4.2.4 REPTIELEN

Er is gelet op het voorkomen van geschikt biotoop en de aanwezigheid van individuen. Tijdens het veldbezoek is naast het voorkomen van individuen gelet op (potentiële) voortplantings- en overwinteringsplaatsen.

4.2.5 VISSEN

Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen met een RAVON standaardnet steekproefsgewijs bemonsterd op vis. Bemonstering van poldersloten (voor erg brede en diepe watergangen gebruiken we de elektrische vangmethode) met schepnet is een standaardmethode die door RAVON wordt aanbevolen:

“Alle doelsoorten van het ‘Meetnet Beek- en Poldervissen’ zijn goed vangbaar met een schepnet. Het standaard schepnet dat voor bittervoorn, kleine modderkruiper, grote modderkruiper, rivierdonderpad en beekdonderpad gebruikt wordt is verkrijgbaar bij RAVON. Het heeft een framegrootte van 55x70 cm, met een steel van 2 meter. Het net heeft een maaswijdte van 3 mm.”

Voor wat betreft de onderzochte watergangen wordt dit gezien als een betrouwbare steekproef voor het gehele plangebied. In bijlage 4 monsterpunten weergegeven zijn de op een plattegrond.

4.2.6 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar sporen, veldwaarnemingen en geschikt habitat om het voorkomen van kleine zoogdieren vast te stellen.

4.2.7 VLEERMUIZEN

Tijdens het ecologisch onderzoek is geen onderzoek naar vleermuizen verricht. Wel is gelet op de aanwezigheid van mogelijke vliegroutes, verblijfplaatsen en fourageergebieden in het plangebied en directe omgeving.

4.2.8 SCHELPDIEREN

Alle watergangen in het plangebied zijn met een RAVON standaardnet steekproefsgewijs bemonsterd op de aanwezigheid van schelpdieren, waarbij gebruik is gemaakt van de methode zoals beschreven door de vereniging Anemoon. Voor de methode verwijzen we naar de website van de vereniging Anemoon, zie <http://www.anemoon.org/natura-2000/soorten/platte-schijfhoren/inventarisatie-methode>. Voor wat betreft de onderzochte watergangen wordt dit gezien als een betrouwbare steekproef voor het gehele plangebied. In bijlage 4 zijn op een plattegrond de monsterpunten weergegeven.

4.2.9 OVERIGE FAUNA

Er is tijdens het ecologisch onderzoek gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten (libellen, vlinders e.d.) en/of geschikt habitat.

4.2.10 VOGELS

Tijdens het ecologisch onderzoek zijn aanwezige vogels zowel visueel als auditief geïnventariseerd en is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen.

4.3 TOETSING

Met de beschikbare informatie en het inzicht in de voorgenomen verandering kan een goede inschatting worden gemaakt van de huidige en toekomstige betekenis van het gebied voor de te beschermen natuurwaarden. De beoordeling richt zich op de beschermde flora- en faunasoorten.

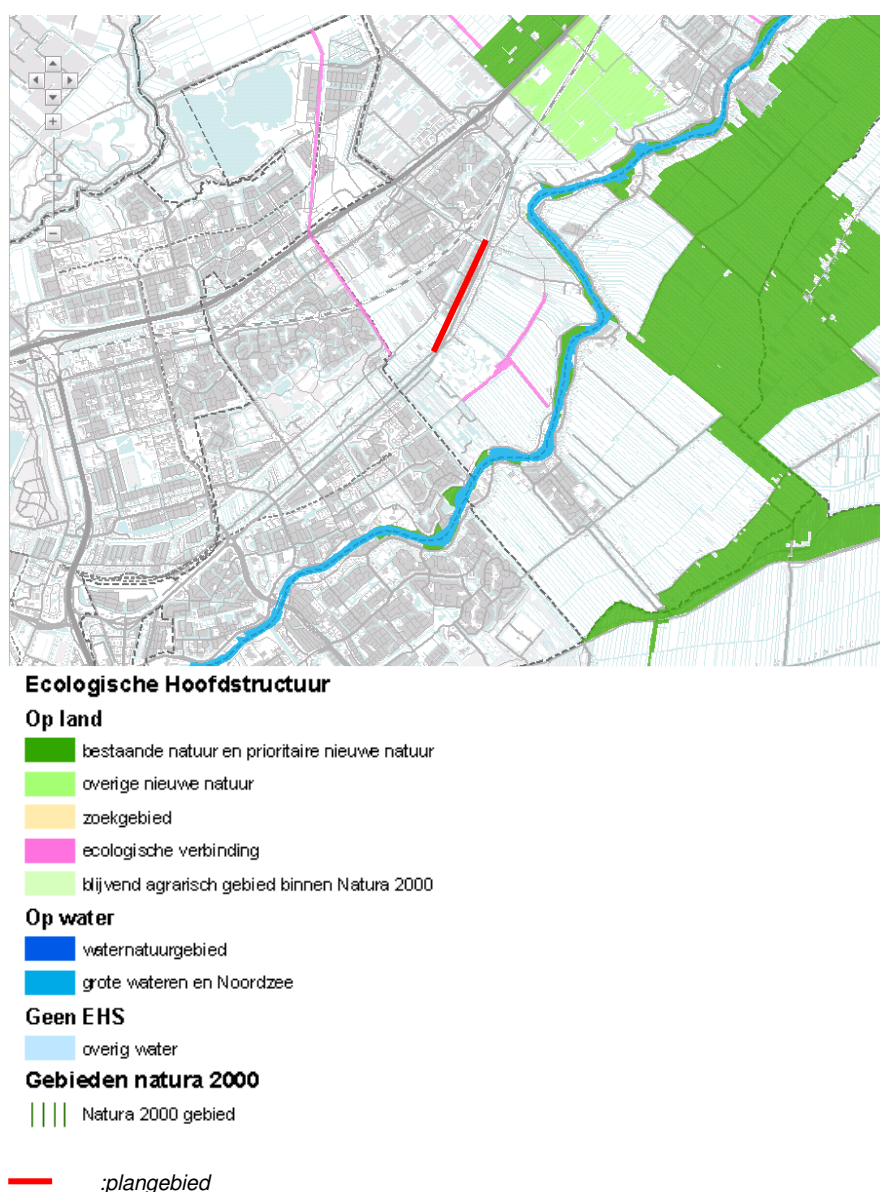
5. RESULTATEN

5.1 NATUURGEBIEDEN MET EEN BESCHERMDE STATUS VOLGENS NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat het plangebied niet in of nabij een beschermd natuurgebied ligt. In de directe omgeving komen geen beschermde natuurgebieden voor. In de directe omgeving liggen natuur- en recreatiegebieden van het Hitland, die geen beschermde status hebben.

5.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Uit de bureaustudie blijkt dat het plangebied niet in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ligt. Volgens de kaartenwebsite van de provincie Zuid-Holland vallen gebieden ten oosten van de Hollandse IJssel onder de Ecologische Hoofdstructuur met als status “natuurgebied” en zijn er ecologische verbinding zones op tenminste 500 meter afstand van het plangebied, zie afbeelding 2.

Afbeelding 2. Plangebied en ecologische hoofdstructuur (bron: provincie Zuid-Holland)

5.3 FLORA EN FAUNA

5.3.1 VELDBEZOeken

De tabellen 1 en 2 bevatten respectievelijk de gegevens van het uitgevoerde veldbezoek en de weersgesteldheid.

Tabel 1: Uitgevoerd veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Uitvoerende(n)
24-08-2011	Veldbezoek	Flora Amfibieën Reptielen Vissen Grondgebonden zoogdieren Vleermuizen Overige fauna Vogels	F. van der Lans
07-12-2011	Aanvullend veldbezoek	Vissen Vleermuizen Schelpdieren	F. van der Lans

Tabel 2: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Windrichting (overheersend)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
24-08-2011	12,9	19,1	WZW 2	Zwaar bewolkt	6,2
07-12-2011	4,2	8,6	W 5	Zwaar bewolkt	5,2

* Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation Rotterdam (bron: KNMI)

5.3.2 FLORA

Het plangebied bevat geschikt biotoop voor kenmerkende flora van voedselrijke bodem met klei en laagveen in de aangrenzende bermen en bermsloot.

5.3.3 AMFIBIEËN

Het plangebied bevat geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Tijdens het locatiebezoek is de groene kikker aangetroffen.

De verwachting is dat amfibiesoorten zoals groene kikker (aangetroffen), bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad (allen Tabel 1-soorten) van het plangebied gebruik zullen maken.

Daarnaast is de verwachting dat de rugstreeppad en kamsalamander (Tabel 3-soorten) niet voorkomen in het plangebied, omdat er geen geschikt habitat aanwezig is en beide soorten niet in de directe omgeving voorkomen. De dichtstbijzijnde populatie kamsalamanders zit in de Vijfherenlanden, waar ze vooral te vinden zijn in kleiputten en dijkwielen. De rugstreeppad komt voor in ondiepe slootjes in het veenweidegebied ten noorden van Waddinxveen en rond Boskoop en langs de rivieren in de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard. De parallelsloten van de N219 voldoen niet aan de habitateisen van genoemde soorten.

5.3.4 REPTIELEN

Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor reptielen. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen (de ringslang) ter plaatse van het plangebied aangetroffen. Ook broedhopen en/of verblijfplaatsen van de ringslang zijn niet aangetroffen.

De verwachting is dat, gezien de regionale verspreiding en de directe aanwezigheid van watergangen, mogelijk de ringslang (Tabel 3-soort) incidenteel gebruik zal maken van watergangen in het plangebied.

5.3.5 VISSEN

Het plangebied bevat geschikt biotoop voor vissen, aangezien het plangebied deels uit watergangen bestaat. Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen bemonsterd met een RAVON standaardnet, waarbij diverse onbeschermd vissoorten en een beschermd vissoort werden aangetroffen.

De beschermde kleine modderkruiper (Tabel 2-soort) is op meerdere locaties met meerdere exemplaren aangetroffen.

De bittervoorn is niet vastgesteld, wel zijn zwanenmosselen aanwezig. De soort heeft zwanenmosselen nodig voor de voortplanting en wordt dan ook vaak op plaatsen aangetroffen waar zwanenmosselen aanwezig zijn. Derhalve is de bittervoorn wellicht aanwezig in de watergang langs de golfbaan waar zwanenmosselen zijn aangetroffen, in de overige watergangen wordt de soort niet verwacht.

5.3.6 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Het plangebied bevat (beperkt) geschikt biotoop voor kleine zoogdieren zoals diverse muizensoorten. Grotere zoogdieren zoals vos en haas zullen, gezien de ligging, incidenteel gebruik maken van het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken zijn geen sporen, uitwerpselen enzovoort van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Wel is aannemelijk dat, gezien het landelijke biotoop, zoogdiersoorten zoals bijvoorbeeld veldmuis en bosspitsmuis (beide Tabel 1-soort) gebruik zullen maken van het gebied. Op grond van habitat worden juridisch zwaarder beschermde soorten niet verwacht.

5.3.7 VLEERMUIZEN

Het plangebied betreft een drukke weg met aansluitend de bermen en bermsloten. Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Voor vliegroutes en foerageergebied is het plangebied beperkt geschikt, aangezien het een goed verlichte, druk bereden provinciale weg betreft inclusief de bermen, waar geen bomen staan. Ter plaatse van het plangebied zijn momenteel lichtmasten aanwezig met een hoogte van 10 meter. Na de wegreconstructie neemt het aantal lichtarmaturen toe met drie en worden de huidige SON lampen vervangen door SON-T lampen, laatstgenoemde lampen geven een oranje/geel licht af. Oranje/geel licht komt in grote lijnen overeen met het vleermuisvriendelijke amberkleurig licht. Langs de golfbaan in het westen van het plangebied is mogelijk geschikt foerageergebied aanwezig, maar dit is nog steeds langs een goed verlichte, druk bereden weg zonder beplanting. Op waarneming.nl staan dertien waarnemingen van vleermuizen voor Hitland, geen van allen bij de golfbaan.

5.3.8 SCHELPDIEREN

Onderzoek naar schijfhorens heeft geen waarnemingen van de beschermde platte schijfhoren opgeleverd. Deze soort is gevoelig voor watervervuiling en wordt niet verwacht in de watergangen langs de N219. Wel zijn de onbeschermde draaikolk-schijfhoren en gewone schijfhoren aangetroffen naast andere algemene soorten als posthorenslak, gewone poelslak en bronblaasslak. Vanwege het ontbreken van indicerende submerse vegetatie (fonteinkruiden, krabbescheer) is het projectgebied niet geschikt voor platte schijfhoren. We sluiten het voorkomen van de platte schijfhoren in het projectgebied dan ook uit op grond van de literatuurstudie en het veldbezoek.

5.3.9 OVERIGE FAUNA

Het plangebied bevat beperkt geschikt biotoop voor vlinders en/of libellen. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere het lantaarntje en de paardenbijter aangetroffen.

5.3.10 VOGELS

Het plangebied is geschikt broed- en foerageergebied voor vogels vanwege de watergangen en een geluidswal die is overgroeid met klimop en braam.

Ter plaatse van het plangebied komen diverse vogelsoorten voor. Het betreft watervogels zoals de meerkoet, knobbelzwaan en wilde eend, die ook tijdens de inspectie werden aangetroffen. In de geluidswal kunnen broedvogels als houtduif, merel en winterkoning verwacht worden. Er zijn geen vogels aanwezig met een vaste rust- en verblijfplaats (jaarrond beschermd nest) zoals genoemd in de Flora- en faunawet.

In tabel 3 zijn enkele relevante waargenomen soorten weergegeven.

Tabel 3: Waarnemingen flora & fauna (selectie) N219 Nieuwerkerk a/d IJssel

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status Flora- en faunawet	Rode Lijst
Flora	Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>	Tabel 1	-
Amfibieën	Groene kikker spec.	<i>Pelophylax sp.</i>	Tabel 1	-
Vissen	Baars	<i>Perca fluviatilis</i>	-	-
	Zeelt	<i>Tinca tinca</i>	-	-
	Snoek	<i>Esox lucius</i>	-	-
	Tiendoorlige stekelbaars	<i>Pungitius pungitius</i>	-	-
	Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	Tabel 2	-
Schelpdieren	Gewone zwanenmossel	<i>Anodonta cygnea</i>	-	-
	Draaikolkschijfhoren	<i>Anisus vortex</i>	-	-
	Gewone schijfhoren	<i>Planorbis planorbis</i>	-	-
	Bronblaashoren	<i>Physa fontinalis</i>	-	-
	Gewone poelslak	<i>Lymnaea stagnalis</i>	-	-
	Grote posthorenslak	<i>Planorbarius corneus</i>	-	-
Overige fauna	Waterkever	<i>Graphoderus cinereus</i>	-	-
	Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>	-	-
	Paardenbijter	<i>Aeshna mixta</i>	-	-
Vogels	Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	Vogels	-
	Knobbelzwaan	<i>Cygnus olor</i>	Vogels	-
	Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	Vogels	-

:- Niet beschermd volgens de Flora- en faunawet en niet opgenomen op de Rode Lijst

6. EFFECTENBEOORDELING VOORGENOMEN ONTWIKKELING

6.1 INLEIDING EFFECTENBEOORDELING

In onderhavig hoofdstuk worden de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep beschreven op de (beschermde) habitats en flora en fauna in en rondom het plangebied. Om de ecologische betekenis van het plangebied inzichtelijk te maken, is gekeken naar de ecologische betekenis van het plangebied in relatie tot de (beschermde gebieden in de) omgeving en naar de te beschermen flora en fauna in het plangebied zelf. Aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur is eveneens aan regels gebonden. De bescherming hiervan is strikt planologisch van karakter. Dit betekent dat als een initiatiefnemer een ruimtelijk plan indient bij het bevoegd gezag, deze moet toetsen of het plan de doelstellingen van de Ecologische Hoofdstructuur niet schaadt, daarna vindt een afweging plaats.

6.2 MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE GEBIEDEN

6.2.1 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Het plangebied ligt niet in een of nabij beschermde natuurgebieden. Aangezien het plangebied niet in of nabij beschermde natuurgebieden ligt speelt externe werking geen rol. De voorgenomen plannen hebben dan ook geen significant negatief effect.

6.2.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Het plangebied ligt niet in en niet nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Aangezien het plangebied niet in of nabij EHS-gebieden ligt speelt externe werking geen rol. De voorgenomen plannen tasten de wezenlijke kenmerken en waarden niet negatief aan.

6.3 MOGELIJKE EFFECTEN OP FLORA EN FAUNA

6.3.1 FLORA

In het plangebied zijn beschermde plantensoorten aangetroffen. Het gaat om de zwanenbloem, beschermd onder Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor Tabel 1-soorten geldt een algehele vrijstelling voor het aanvragen van en ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aangezien de voorgenomen werkzaamheden vallen onder 'ruimtelijke ontwikkeling', hoeft een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van vaatplanten die voorkomen op Tabel 1 van de Flora- en faunawet, niet te worden aangevraagd.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van planten hoeft dan ook niet te worden aangevraagd.

6.3.2 AMFIBIEËN

Het plangebied bevat geschikt biotoop voor amfibieën zoals groene - en bruine kikker en gewone pad. De waargenomen (groene kikker) en verwachte soorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Het betreffen allemaal zogenaamde Tabel 1-soorten. Voor Tabel 1-soorten geldt een algehele vrijstelling voor het aanvragen van en ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.

Aangezien de voorgenomen werkzaamheden vallen onder 'ruimtelijke ontwikkeling', hoeft een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van amfibieën die voorkomen op Tabel 1 van de Flora- en faunawet, niet te worden aangevraagd.

6.3.3 REPTIELEN

Het plangebied bevat geen geschikt biotoop voor reptielen, zoals de ringslang. Broedhopen en vaste rust- en verblijfplaatsen zijn ter plaatse van het plangebied niet aangetroffen.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van reptielen hoeft niet te worden aangevraagd.

6.3.4 VISSEN

Het plangebied bevat geschikt biotoop voor vissen. De beschermde vissoort de kleine modderkruiper (Tabel 2 van de Flora en faunawet) is aanwezig in de watergangen. Door te werken onder een goedgekeurde Gedragscode aan de hand van een specifiek voor de lokale situatie opgesteld werkprotocol kan schade aan de kleine modderkruiper voorkomen worden en hoeft geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

De watergang langs de golfbaan is mogelijk geschikt voor bittervoorns, aangezien hier zwanenmosselen zijn aangetroffen. De bittervoorn zelf is echter niet vastgesteld ten tijde van het onderzoek. Werkzaamheden aan deze watergang zijn zeer beperkt van omvang en de verwachting is dat de werkzaamheden geen effect zullen hebben op de bittervoorn, mocht deze voorkomen in de watergang.

6.3.5 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Het plangebied bevat beperkt geschikt biotoop voor kleine zoogdieren zoals veldmuis, bosspitsmuis en huisspitsmuis. Grote zoogdieren zoals vos en haas zullen incidenteel van het plangebied gebruik maken. De te verwachten soorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Het betreffen allemaal zogenaamde Tabel 1-soorten. Voor Tabel 1-soorten geldt een algehele vrijstelling voor het aanvragen van en ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.

Aangezien de voorgenomen werkzaamheden vallen onder 'ruimtelijke ontwikkeling', hoeft een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van zoogdieren die voorkomen op Tabel 1 van de Flora- en faunawet, niet te worden aangevraagd.

6.3.6 VLEERMUIZEN

Het plangebied bevat geen geschikte locaties voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het gebruik van vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied is ten tijde van het veldbezoek uitgesloten.

Op basis van het veldbezoek kan worden gesteld dat het gebied matig geschikt is voor vleermuizen. Het voorkomen van kraamkolonies, (grote) zomerverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen kan zeker worden uitgesloten. Daarvoor is het plangebied niet geschikt.

Door de indeling van het plangebied is het niet aannemelijk dat het plangebied door vleermuizen wordt gebruikt. De golfbaan en de watergang tussen de golfbaan en de N219 vormen mogelijk jachtgebied en vliegroutes voor vleermuizen. Door het nemen van mitigerende maatregelen (dimbaar oranje/geel licht) zal de kwaliteit van een mogelijke vliegroute niet achteruitgaan en een negatief effect op vleermuizen uitblijven.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van vleermuizen hoeft niet te worden aangevraagd.

6.3.7 SCHELPDIEREN

Gericht onderzoek naar schijfhorens heeft geen waarnemingen van de beschermde platte schijfhoren opgeleverd.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van schelpdieren hoeft niet te worden aangevraagd.

6.3.7 OVERIGE FAUNA

Het plangebied bevat beperkt geschikt biotoop voor vlinders, libellen en (watergebonden) insecten. De verwachting is dat alleen algemene soorten zullen voorkomen.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet ten behoeve van dagvlinders, libellen, of overige insecten, hoeft niet te worden aangevraagd.

6.3.8 VOGELS

Het plangebied heeft geschikt broedbiotoop voor vogels. In het plangebied zijn enkele vogelsoorten aangetroffen die gebonden zijn aan open water. Alle (inheemse) vogels in Nederland zijn beschermd. Voor vogels geldt dat alleen een ontheffing wordt verleend voor een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Deze belangen zijn a) bescherming van flora en fauna, b) veiligheid van het luchtverkeer en c) volksgezondheid of openbare veiligheid.

Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Tijdens de planning en gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

De Flora- en faunawet kent geen broedseizoen, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen (nesten) van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent, of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken echter elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is buiten het broedseizoen geen ontheffing nodig.

Verstoring van broedende vogels dient te worden voorkomen. Voor de meeste vogelsoorten kan dit plaatsvinden door de werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Indien tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd, dient rekening te worden gehouden met eventueel aanwezige broedvogels. Deze broedvogels worden krachtens artikel 9, 10 en 11 van de Flora- en faunawet beschermd.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van de heer R. Kramer, namens DHV BV Infra Engineering Den Haag, opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologisch onderzoek ter plaatse van de N219 te Nieuwerkerk aan den IJssel.

Aanleiding tot dit ecologisch onderzoek zijn de geplande werkzaamheden binnen het plangebied die mogelijk een nadelige invloed hebben op aanwezige beschermde habitats en beschermde soorten flora en fauna. Doel van het ecologisch onderzoek is meerledig, namelijk:

- vaststellen of beschermde habitats in of nabij het plangebied voorkomen;
- vaststellen of het plangebied in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur ligt;
- vaststellen of beschermde flora en fauna in het plangebied voorkomen;
- vaststellen of geschikt habitat aanwezig is voor beschermde soorten. Hieruit kan worden vastgesteld of beschermde soorten in het plangebied verwacht worden en of deze schade zullen ondervinden van de werkzaamheden;
- vaststellen of, op basis van het ecologisch onderzoek, in overleg moet worden getreden met het bevoegd gezag, en of vergunningen dan wel ontheffingen noodzakelijk zijn, en of aanvullend ecologisch onderzoek eventueel nodig is.

7.1 CONCLUSIES

7.1.1 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Het plangebied ligt niet in of nabij een beschermd natuurgebied. De voorgenomen plannen hebben geen significant negatief effect op beschermde natuurgebieden. De Natuurbeschermingswet 1998 is dan ook niet van toepassing op het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden kunnen zonder Natuurbeschermingswet 1998 vergunning worden uitgevoerd.

7.1.2 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Het plangebied ligt niet in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur. De voorgenomen plannen tasten de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet negatief aan. Een ruimtelijke besluitvormingsprocedure met betrekking tot de EHS hoeft niet te worden doorlopen.

7.1.3 FLORA EN FAUNA

Tabel 1-soorten

Tijdens het onderzoek zijn groene kikker en zwanenbloem in het plangebied waargenomen. Tevens worden soorten zoals bruine kikker, gewone pad, veldmuis, huisspitsmuis en bosspitsmuis ter plaatse van het plangebied verwacht, hiervoor geldt de zorgplicht. Haas en vos zullen incidenteel gebruik maken van het plangebied om zich te verplaatsen.

Het voorgenomen plan valt onder de noemer 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor de voorgenomen werkzaamheden geldt daarom een algehele vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing op de verboden uit de Flora- en faunawet voor Tabel 1-soorten.

Tabel 2-soorten

Tijdens het onderzoek is de kleine modderkruiper ter plaatse van het plangebied waargenomen, overige Tabel 2-soorten worden niet verwacht. Voor Tabel 2-soorten geldt geen algehele vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing op de Flora- en faunawet, er dient gewerkt te worden of onder een ontheffing op de Flora- en faunawet of onder een goedgekeurde Gedragscode en een ecologisch werkprotocol. Indien onder een goedgekeurde Gedragscode en ecologisch werkprotocol wordt gewerkt hoeft geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Tabel 3-soorten

Er zijn geen Tabel 3-soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek en deze worden eigenlijk ook niet verwacht. De golfbaan en watergang tussen de golfbaan en de N219 worden mogelijk gebruikt door vleermuizen als vliegroete en foerageergebied. Mitigerende maatregelen ten aanzien van de verlichting zullen een eventueel negatief effect op de vleermuizen voorkomen (dimbaar oranje/geel licht). De bittervoorn komt mogelijk voor in de watergang langs de golfbaan. Voor Tabel 3-soorten geldt geen algehele vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing op de Flora- en faunawet. Gezien de aard en omvang van de werkzaamheden bij deze watergang wordt een negatief effect op deze soort niet verwacht waardoor geen ontheffing op de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

Vogels

Ter plaatse van het plangebied zijn enkele vogelsoorten zoals meerkoet, wilde eend en knobbelzwaan waargenomen. De watergangen en hun oevers vormen geschikt broedgebied voor deze soorten. In de met klimop en braam overgroeide geluidschermen kunnen broedvogels verwacht worden zoals de houtduif, merel en winterkoning. Voor vogelsoorten geldt geen algehele vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing op de Flora- en faunawet.

Zorgplicht

Ongeacht of een ontheffing op de Flora- en faunawet wordt verkregen, de zorgplicht zoals opgenomen in de Flora- en faunawet, blijft te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora- en faunasoorten.

7.1.4 SAMENVATTING

Samenvattend wordt geconcludeerd dat:

- de voorgenomen werkzaamheden zonder:
 - Natuurbeschermingswet 1998 vergunning kunnen worden uitgevoerd;
 - ruimtelijke besluitvormingsprocedure, met betrekking tot de EHS, kunnen worden uitgevoerd.
- de navolgende soorten in het plangebied aanwezig zijn:
 - Tabel 1: groene kikker en zwanenbloem;
 - Tabel 2: kleine modderkruiper.
- de navolgende soorten in het plangebied worden verwacht:
 - Tabel 1: bruine kikker, gewone pad, veldmuis, huisspitsmuis en bosspitsmuis. Haas en vos zullen incidenteel gebruik maken van het plangebied om zich te verplaatsen;
 - Tabel 3: vleermuizen, bittervoorn.
- de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing op de Flora- en faunawet kunnen worden uitgevoerd, mits, in verband met de aanwezigheid van de kleine modderkruiper, gewerkt wordt met een ecologisch werkprotocol.

7.2 AANBEVELINGEN

Aan de hand van bovenstaande conclusies wordt geadviseerd om:

- een ecologisch werkprotocol, gebaseerd op een goedgekeurde Gedragscode, te laten opstellen, zodat werkzaamheden aan de watergangen kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Flora- en faunawet;
- de werkzaamheden uit te laten voeren buiten het vogelbroedseizoen, voor de watervogels is dat februari - juli;
- voor de start van de werkzaamheden het plangebied, inclusief bomen en watergangen direct grenzend aan het plangebied, te laten controleren op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn, is het aan de deskundige om te bepalen of met de werkzaamheden kan worden aangevangen;
- indien wordt voorzien dat de werkzaamheden tijdens het vogelbroedseizoen gaan plaatsvinden, dan dienen extra voorzorgsmaatregelen genomen te worden;
- tijdens de werkzaamheden alert te zijn op het voorkomen van (beschermde) dieren op en rond het bouwterrein. Bij het voorkomen van (beschermde) dieren, deze de tijd te gunnen om te kunnen vluchten;
- met kunstmatige verlichting rekening te houden met vleermuizen (geen extra verlichting bij de watergang langs de golfbaan en gebruik maken van gerichte een lichtbron met afgeschermd armatuur);
- indien men (onverwachts) (andere) beschermde soorten aantreft, altijd het advies van een deskundige te raadplegen;
- bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten, of wanneer anderszins noodzakelijk, de hulp van een deskundige in te roepen.

REFERENTIELIJST

- De Zoogdierverseniging. www.vzz.nl
- Diepenbeek, A. van, 1999. *Veldgids Diersporen, Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Dijkstra, KDB., 2008. *Libellen van Europa*. Tirion Natuur.
- Emmerink, WAM van & Nie, HW de, 2006. *De zoetwatervissen van Nederland ecologisch bekeken*. Vereniging sportvisserij Nederland.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, VZZ, 2^e druk 2003. *Zoogdieren van West-Europa*. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix, 1993. *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. RAVON, 4^e geheel herziene druk
- Meijden, R. van der, 23^e druk 2004. *Heukels' Flora van Nederland*. Uitgeverij Wolters-Noordhoff
- Natuurbeschermingswet, 1998.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie, 2002. *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna* 4. KNNV, EIS.
- Nie, H.W. de, 1996. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS&ext=95482.0171460177,435875.001659292,108248.699668142,445428.876659292>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna* 5. KNNV & EIS.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland, 2005. *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers.
- Staatsblad, nr. 402, 1998. *Flora- en Faunawet. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten*.
- Staatsblad, nr. 501, 2004. *Besluit van 10 september 2004 houdende wijzigingen van een aantal, algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*.
- Staatscourant nr. 51, 2002. *Regeling aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*.
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). www.ravon.nl
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna. www.voff.nl
- Stichting zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, 2008. www.zwgzh.nl
- Tabellen soorten Flora- en faunawet, 2005.
- Vogelrichtlijn, 1979. 79/409/EEG.
- Vrijstellingsregeling, AMvB "artikel 75". *Besluit houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet en enkele andere wijzigingen*.
- Waarnemingen van flora en fauna. www.waarneming.nl
- Wynhoff, I & Swaay, C van & Made, J van der, 2007. *Veldgids dagvlinders*. 3^e druk. Uitgeverij KNNV.

BIJLAGE 1 LOKALE SITUATIEKAART PLANGEBIED

○ : Plangebied

BIJLAGE 2 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: Zeelt

Foto 2: Snoek

Foto 3: Kleine modderkruiper

Foto 4: Geluidsscherm

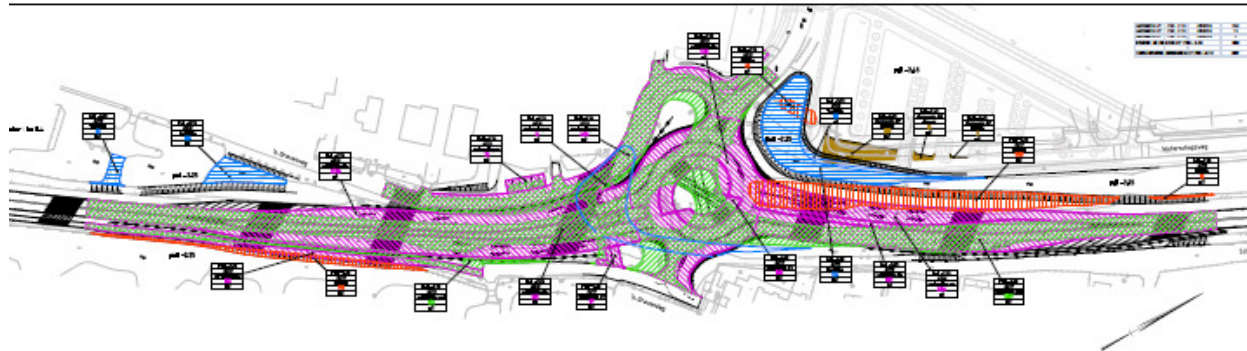

Foto 5: Afgedamd stuk watergang

Foto 6: Drie kleine knotwilgjes

BIJLAGE 3 TEKENING INRICHTING

boven: N219 kruising 's Graveweg

onder: N219 kruising kerklaan

Verklaring: de rode kleur betreft (delen van) watergangen die gedempt worden

BIJLAGE 4 MONSTERPUNTEN VISSEN, AMFIBIEËN EN SCHIJFHORENS

